

Dr. Atif Bey (1880-?)

Atif Bey, 1880 yılında Mora yarımadasında Yenişehir'de Rasim Efendi ile Enver Hanımın oğulları olarak dünyaya gelmiştir. Tıp eğitimi alan Atif Bey, mezun olduktan sonra İpek Sancağı Belediye Tabipliği görevi ile çalışma hayatına başlamıştır. İkinci görev yeri ise 1911 yılında Çorum livası olmuştur. Burada belediye tabipliği görevini yaparken 1912 yılında Balkan Savaşı'nın başlaması üzerine Yozgat Fırkası'nın Çorum Taburları ile birlikte savaşa katılmıştır. Vize Meydan Muharebesi'ne katılan Atif Bey, 28 Kasım 1912'de Fatih Fırkası Seyyar Hastane Tabipliği'ne ardından da 11 Şubat'ta hastanenin başhekimliği görevine getirilmiştir. Terhis edildikten sonra 10 Ekim 1913'de görev yeri olan Çorum'a geri dönmüştür.

I.Dünya Savaşı sürecinde Çorum'da bulunan Atif Bey, 1916 yılında merkez hükümet tabipliğine atanmıştır. Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından kısa bir süre sonra 11 Aralık 1918'de rüşvet alma iddiası ile mahkemeye verilmiş ancak hakkında men-i muhakeme kararı alınarak 11 gün sonra görevine iade edilmiştir.

16 Mart 1920'de İstanbul'un işgalinin ardından Büyük Millet Meclisi için yenilenen seçimlerde Çorum'dan 75 oy alarak milletvekili seçilmiştir. Ancak Atif Bey'in, siyasi kanaatine uymadığı gerekçesiyle milletvekilliğinden istifa etmesi üzerine, yerine Çorum'da öğretmenlik yapmış olan Dursun Bey seçilmiştir.

Büyük Millet Meclisi'nin açılış hazırlıkları devam ederken Ankara'nın çevresinde arka arkaya isyanlar çıkmıştır. Siyasi kanaatine uymadığı için milletvekilliğinden istifa eden Atif Bey'in, de Hürriyet ve İtilafçılardan Kadifeoğlu Abbas ile birlikte Çorum'da isyan çıkarmak için teşebbüste bulunduğu görülmektedir. Çorum'da I. Dünya Savaşı yıllarında kurulan İttihat Zabıtları Derneği üyesi Mahir Tümer bu isyan teşebbüsü hakkında detaylı bilgi vermektedir. Bu bilgilere göre; Dr. Atif ve Kadifeoğlu Abbas saltanat makamına olan bağlılıklarını göstermek için harekete geçmişlerdir. İlk isyan girişimleri için de Abdalbodü köyünü seçmişlerdir. Bu köyü seçmelerindeki temel neden ise burada ikamet eden kayın pederi Arkas Efendi'nin bölgede sözü geçen bir kişi olmasıydı. Dr. Atif ve Kadifeoğlu Abbas, Arkas Efendi ve köyün ileri gelenleriyle görüşerek 4000 kişilik bir kuvvet toplamak için hazırlıklara başlamışlardır. Ancak Arkas Efendi durumdan şüphelenerek Musa Çavuş adlı kişiyi Mahir (Tümer)'e göndererek durum hakkında bilgi almak istemiştir. Musa Çavuş bu iki kişinin temel amacının hükümeti basmak ve cezaevini boşaltarak, İstanbul'daki hükümete bağlılıklarını göstermek olduğunu aktarması üzerine Mahir (Tümer) böyle oyunlara alet olmamaları uyarısında bulunmuştur. Bunun üzerine çevreye haber gönderilerek bu iki kişiye itimat edilmemesi istenmiştir. Dr. Atif ve Kadifeoğlu Abbas köylüleri tahrik etmek için ellerinden geleni yapsalar da başarılı olamayarak Çorum'a geri dönmüşlerdir.

Bu hadiselerle tanık olanların verdiği bilgilerden anlaşıldığı kadarıyla Dr. Atif Bey ve Kadifeoğlu Abbas Çorum'a döndükten sonra merkezde de benzer bir girişimde bulunmuşlardır. Dr. Pertev Kalelioğlu'nun verdiği bilgilere göre; *'Dr. Atif Bey, Kadifeoğlu Abbas ve etrafına topladığı bir grupla Hıdırlık'a giderek İstanbul tarafından dağıtılan fetvayı okuyarak Suheyb-i Rum türbesindeki yeşil sancağı kaldırarak Çorum'da bir ayaklanma başlatmak girişiminde bulundu ise de başarısızlığa uğramıştır.'*

Sonuç olarak Dr. Atif Bey'in isyan çıkarmak için yaptığı girişimler; Çorumluların Milli Mücadele'den yana tavır sergilemesi ve sağduyulu yaklaşımı sonucunda başarısız olmuştur. Ankara hükümeti yaşanan gelişmelerin ardından Çorum Mutasarrıflığı'na vekâleten Cemal Bardakçı'yı atamıştır. Mustafa Kemal Paşa Çorum'a gitmeden önce Cemal Bardakçı'ya Dr. Atif ve Kadifeoğlu Abbas'ın tutuklanması emrini vermiştir. Ancak Dr Atif Bey, Kadifeoğlu Abbas ile birlikte önce Samsun'a oradan da Amerikan torpidosu ile İstanbul'a kaçmıştır. Milli Mücadele'nin zaferler

sonuçlanmasının ardından da Dr. Atif Bey, Yunanistan'a geçmiş ve Mora'da vefat etmiştir.

Hatice YILDIRIM

KAYNAKÇA

Resmi Yayınlar

Birinci Dönem Meclis Albümü 1920-1923, (Yay. Haz.) Orhan Özdil ve Murat Babuçoğlu, TBMM Yayınları, Ankara 2022.

Çorum İl Yıllığı 1967, Ankara Bilgi Basımevi, 1968.

TBMM Albümü 1920-2010 (1. Cilt 1920-1950), (Ed.) Sema Yıldırım ve Behçet Kemal Zeynel, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Yayınları, No.1, Ankara 2010.

Telif Eserler

BARDAKÇI, Cemal, Anadolu İsyanları, Berikan Yayınevi, Ankara 2001.

ERTAN, Ayfer, Millî Mücadele Döneminde Çorum ve Çevresi, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Çorum 2008.

GÜLEN, Tuğba, İki Dünya Savaşı Arasında (1918-1939) Çorum'da İz Bırakanlar, Çorum Belediyesi Kültür Yayınları, Çorum 2015.

10/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/dr-atif-bey-1880/?pdf=7720> adresinden erişilmiştir